

Postadres:
Postbus 15072
1001 MB Amsterdam

Advies

Contactpersoon	S. Bakker
E-mail	[REDACTED]
Telefoon:	020 30 30 261
Datum advies	14 november 2019
Ons kenmerk	2019259
Betreft	Advies Videma op grond van artikel 6, eerste lid, van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten

Het College van Toezicht collectieve beheersorganisaties Auteurs- en naburige rechten (verder: het College of het CvTA) heeft op 16 juli 2019 een verzoek om handhaving ontvangen van Universal Studios Limited, Sony Pictures Entertainment Inc., Paramount Pictures International Limited, Warner Bros. Entertainment Inc. (verder: belanghebbenden). Dit verzoek is nader toegelicht zoals neergelegd in een e-mailbericht van 23 juli 2019.

Bij brief van 5 september 2019 heeft Videma een zienswijze op dit verzoek naar voren gebracht.

Op 26 september 2019 heeft u, op verzoek van het College, een scan gestuurd van de ondertekende GTE-Agreements, waarnaar is verwezen in de zienswijze.

Het College heeft op 31 oktober 2019 kenbaar gemaakt dat de beslissing op het ingediende handhavingsverzoek uiterlijk 14 november 2019 is te verwachten.

Het verzoek om handhaving heeft het College aanleiding gegeven Videma een advies te geven op grond van artikel 6, eerste lid, van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten (Wet toezicht).

Overwegingen

Inleiding

1. Uit de stukken en hetgeen door partijen naar voren is gebracht komen de volgende feiten en omstandigheden naar voren.

1.1 Belanghebbenden en Videma zijn 30 april 2001 aansluitovereenkomsten overeengekomen, de zogenaamde 'Group Television Exhibition Agreement' (verder: de GTE-agreement). Een op dezelfde datum overeengekomen side-letter maakt daar onderdeel van uit. Op deze overeenkomsten zijn de "General Terms to the Group Television Exhibition Agreement" van toepassing (in dit besluit wordt daaraan verder gerefereerd met 'General Terms' dan wel 'algemene voorwaarden'). De GTE-agreements zijn bij brief van 27 juni 2019 door Videma opgezegd per 31 december 2019.

1.2 In artikel 11.2 van de General Terms is bepaald dat nieuwe of gewijzigde repartitiereglementen van Videma (direct) van toepassing zijn op de (uitvoering van de) GTE-overeenkomst. Verder stelt artikel 9.2 van de General Terms dat de overeenkomst na beëindiging effectief blijft voor zover dat nodig is voor het uitkeren van bedragen welke geïncasseerd zijn voorafgaand aan de beëindiging.

1.3 Belanghebbenden en Videma zijn geen nieuwe overeenkomsten aangegaan. Door Videma in juni 2018 aangeboden aansluitovereenkomsten zijn door belanghebbenden niet geaccepteerd.

Het verzoek van belanghebbenden

2. Belanghebbenden verzoeken het College handhavend op te treden ten aanzien van:

- A. De beweerde weigering van Videma om verschuldigde bedragen over te maken aan belanghebbenden;
- B. Het in licentie geven door Videma van (catch-up)rechten waarover zij niet beschikt.

In het verzoek stellen belanghebbenden, samengevat, het volgende:

2.1 Videma is uit hoofde van de door haar opgezegde overeenkomsten per 31 december 2019 belanghebbenden betalingen verschuldigd over de jaren 2017, 2018 en 2019, waarin zij ten behoeve van belanghebbenden vergoedingen heeft geïncasseerd. De mededeling van Videma dat zij de verschuldigde bedragen tussen 2017 en 2020 niet zal uitkeren, indien belanghebbenden de in juni 2018 aangeboden, nieuwe overeenkomst niet

ondertekenen, doet daar niet aan af. De beëindiging van de huidige overeenkomsten ontslaat Videma niet van haar contractuele (en wettelijke) verplichting tot uitkering van de bedragen die zij in de periode voorafgaand aan de beëindiging heeft geïnd. De verschuldigde bedragen dienen te worden vermeerderd met eventuele wettelijke rente.

2.2 Belanghebbenden zijn niet verplicht om het mandaat met zogenaamde catch-up rechten¹ uit te breiden. Videma heeft deze rechten niet verkregen, omdat belanghebbenden de in juni 2018 aangeboden aansluitovereenkomst, waar de uitbreiding van het mandaat in is opgenomen, niet hebben ondertekend. Deze rechten zijn niet onderworpen aan verplicht collectief beheer. Videma dient zich dan ook te onthouden van het, namens belanghebbenden, in licentie geven van catch-up rechten.

2.3 Videma dient zich per 1 januari 2020 van elke verdere licentieverlening en inning namens belanghebbenden te onthouden. Licentienemers dienen door Videma te worden geïnformeerd.

2.4 Belanghebbenden verzoeken het College Videma te gelasten:

- over te gaan tot uitkering van de over 2017 en 2018 verschuldigde bedragen vermeerderd met rente;
- over te gaan tot uitkering van de over 2019 verschuldigde bedragen uiterlijk 30 september 2020;
- zich te onthouden van het, namens belanghebbenden, in licentie geven van zogenaamde catch-up rechten;
- zich met ingang van 1 januari 2020 te onthouden van het, namens belanghebbenden, in licentie geven van en het innen van vergoedingen voor de groepsvertoning van werken van belanghebbenden;
- licentienemers te informeren dat zij niet beschikt over de catch-up rechten van belanghebbenden en dat belanghebbenden vanaf 1 januari 2020 van de licentie zijn uitgesloten, tenzij en totdat de belanghebbenden een nieuwe aansluitovereenkomsten met Videma hebben gesloten.

¹ Het exclusieve recht om de werken beschikbaar te stellen voor het publiek op zodanige wijze dat leden van het publiek daar op een door hen individueel gekozen plaats en tijdstip toegang toe hebben.

Zienswijze Videma

3. In de zienswijze heeft Videma zich op het standpunt gesteld dat zij handelt in overeenstemming met de Wet toezicht, in het bijzonder met artikel 2i Wet toezicht. Daartoe heeft zij samengevat de volgende argumenten aangevoerd.

3.1 Belanghebbenden zijn volgens Videma met ingang van repartitiejaar 2017 te beschouwen als niet-aangeslotenen van Videma omdat zij de in juni 2018 aangeboden aansluitovereenkomsten niet hebben getekend.

3.2 Videma wijst in dat kader op het bepaalde in artikel 2a van de Wet toezicht en in het bijzonder op de voor deze bepaling relevante toelichting in de Richtlijn Collectief beheer. In overweging 19 van die Richtlijn is het uitgangspunt geformuleerd dat de algemene vergadering van leden van een cbo bepaalt welke rechten, categorieën van rechten of soorten werk en materie worden beheerd door een cbo, tenzij deze niet reeds in de statuten zijn bepaald of wettelijk zijn voorgeschreven. Daarbij dient een evenwicht te worden gehandhaafd tussen de vrijheid van de rechthebbenden om over hun werken en andere materie te beschikken en het vermogen van de cbo om de rechten doeltreffend te beheren. Volgens Videma heeft haar toezichtsorgaan conform de geldende wettelijke en statutaire regels het werkterrein van Videma bindend vastgesteld, door acceptatie van het vernieuwde mandaat. Naar oordeel van Videma is dit een juiste beslissing geweest, omdat afwijking van het aan Videma te verstrekken mandaat het vermogen van Videma aantast om doeltreffend de haar toevertrouwde rechten te beheren.

3.3 De GTE-Agreement voorziet enkel in een uitkering op basis van het 2016 repartitiereglement voor groepsvertoningen. Met een uitkering over repartitiejaar 2017 (en later) op basis van de GTE-Agreement schendt Videma de op haar rustende verplichting van artikel 2i, tweede lid, van de Wet toezicht om enkel repartitie-uitkeringen te doen op basis van een door haar toezichtsorgaan vastgesteld repartitiereglement.

3.4 Een verplichting voor Videma om op basis van de GTE-Agreement uitkeringen te doen zou voorts tot gevolg hebben dat rechthebbenden door Videma ongelijk worden behandeld, onder meer omdat de GTE-agreement geen regeling bevat terzake van de hoogte van de in te houden beheerskostenvergoeding, hetgeen conform het thans geldende repartitiereglement voor groepsvertoningen zou betekenen dat Videma bij belanghebbenden geen beheerskostenvergoeding in rekening zou mogen brengen.

3.5 Het huidige repartitiereglement voorziet enkel in uitkeringen aan contractanten die de nieuwe aansluitovereenkomst groepsvertoning met Videma hebben gesloten. Het huidige repartitiereglement kan daarom niet worden toegepast.

3.6 De termijn uit artikel 2i, derde lid, van de Wet toezicht is niet van toepassing omdat de hieruit voortvloeiende verplichting tot uitkering slechts geldt indien het huidige repartitiereglement van Videma voorziet in een uitkering. Nu belanghebbenden de nieuwe aansluitovereenkomst niet hebben gesloten is dat niet het geval. Het College kan Videma dus niet gelasten over te gaan tot een uitkering aan belanghebbenden over de verzochte jaren. Bovendien kan het College Videma niet gelasten (wettelijke) rente te betalen, omdat de Wet toezicht het College daar geen bevoegdheid toe geeft.

3.7 Om aan de gevraagde informatie-instructie van belanghebbenden te kunnen voldoen, dient Videma eerst haar licentievoorwaarden te wijzigen. Er dient haar in ieder geval voldoende tijd te worden gegund om de noodzakelijke voorbereidingen te treffen.

De relevante wettelijke voorschriften

4. Artikel 2 van de Wet toezicht, voor zover van belang, luidt:

"1 Er is een College van Toezicht dat tot taak heeft toezicht uit te oefenen op de inning en de verdeling van rechteninkomsten door de collectieve beheersorganisaties. (...)"

Artikel 2i van de Wet toezicht, voor zover van belang, luidt:

"1. Onverminderd het bepaalde in artikel 2k, vierde en vijfde lid en artikel 5f ziet het College van Toezicht erop toe dat elke collectieve beheersorganisatie bij de verdeling van aan rechthebbenden verschuldigde bedragen de in het tweede tot en met tiende lid vastgestelde regels naleeft.

2. Elke collectieve beheersorganisatie verdeelt regelmatig, zorgvuldig en correct de verschuldigde bedragen en betaalt deze bedragen aan rechthebbenden, in overeenstemming met het algemene beleid inzake de verdeling, bedoeld in artikel 2d, zesde lid, onderdeel a.

3. Collectieve beheersorganisaties of hun leden die organisaties zijn die rechthebbenden vertegenwoordigen, verdelen en betalen deze bedragen zo snel mogelijk aan rechthebbenden. Betaling en verdeling vindt in ieder geval uiterlijk negen maanden na afloop van het boekjaar plaats waarin de rechteninkomsten zijn geïnd, tenzij objectieve redenen de collectieve beheersorganisatie of, in voorkomend geval, zijn leden ervan weerhouden deze uiterste termijn te eerbiedigen. (...)"

Artikel 2a, voor zover van belang, luidt:

“(…)

2. Rechthebbenden hebben het recht om de collectieve beheersorganisaties van hun keuze te machtigen de rechten op grond van in de Auteurswet en de Wet op de naburige rechten beschermd materiaal te laten beheren voor de grondgebieden van hun keuze, ongeacht nationaliteit, lidstaat van verblijf of vestiging van de rechthebbende.

Tenzij de collectieve beheersorganisatie objectief gerechtvaardigde redenen heeft om het beheer te weigeren, beheert zij de rechten op materiaal bedoeld in de Auteurswet en de Wet op de naburige rechten, mits het beheer daarvan binnen zijn werkterrein valt.

“(…)

5. Als er aan een rechthebbende bedragen verschuldigd zijn voor exploitatiehandelingen die hebben plaatsgevonden voordat de machtiging is beëindigd, of op grond van een licentie die is verleend voordat de beëindiging van kracht werd, behoudt de rechthebbende zijn rechten op grond van de artikelen 2h, 2i, 2m, 2o, 5f en 22.”

Overwegingen van het College inzake de betaling van verschuldigde bedragen

5.1 Niet in geschil is dat de tussen Videma en belanghebbenden op 30 april 2001 overeengekomen aansluitovereenkomsten (de GTE-agreements) eerst bij brief van 27 juni 2019 door Videma zijn opgezegd per 31 december 2019. Dat belanghebbenden als niet aangesloten moet worden beschouwd met ingang van het repartitiejaar 2017 volgt het College dan ook niet. De stelling dat dit uit de weigering van de in juni 2018 aangeboden aansluitovereenkomsten zou volgen acht het College onbegrijpelijk. Gesteld noch gebleken is dat de GTE-agreement en de daarop van toepassing zijnde algemene voorwaarden daarvoor een grondslag bieden. De Wet toezicht biedt deze grondslag evenmin.

5.2 Artikel 2a, tweede lid, van de Wet toezicht en overweging 19 van de Richtlijn collectief beheer zien op de mogelijkheid om het werkterrein bindend vast te stellen en op basis daarvan aangeslotenen te weigeren. Voor zover Videma betoogt dat uit deze bepaling volgt dat met de uitbreiding van het werkterrein bestaande overeenkomsten met aangeslotenen (van rechtswege) vervallen wordt deze stelling niet gevolgd. Videma ging daar kennelijk ook niet van uit nu zij de GTE-agreements heeft opgezegd. De opzegging van de overeenkomsten zelf is door belanghebbenden niet aangevochten, althans het handhavingsverzoek ziet hier (in ieder geval) niet op. Met de uitbreiding van het werkterrein is geen uitbreiding van het beheer van de rechten van belanghebbenden verkregen, maar dat laat de verplichting de bestaande overeenkomsten uit te voeren en daarbij de (overige) op basis van de Wet toezicht geldende verplichtingen in acht te nemen onverlet, waaronder de verplichting tot uitkering van namens belanghebbenden geïnde gelden.

5.3 Anders dan Videma stelt, valt uit de GTE-agreement niet te herleiden dat deze slechts voorziet in een uitkering op basis van één repartitiereglement. Artikel 11.2 van de algemene voorwaarden bij de GTE-overeenkomst bepaalt immers dat nieuwe of gewijzigde repartitiereglementen van Videma (direct) van toepassing zijn op de (uitvoering van de) GTE-overeenkomst. De stelling dat uitkeren van geïnde bedragen over 2017 en later niet kan plaatsvinden omdat daarbij toepassing gegeven zou moeten worden aan het vóór 2017 geldende repartiereglement, en dit strijd zou opleveren met artikel 2i, tweede lid, van de Wet toezicht, is dan ook onjuist.

5.4 Artikel 2i, derde lid, van de Wet toezicht bepaalt dat organisaties die rechthebbenden vertegenwoordigen, geïnde bedragen zo snel mogelijk moeten verdelen en betalen aan rechthebbenden, uiterlijk binnen negen maanden na het jaar waarin de rechteninkomsten zijn geïnd. Afwijken van deze uiterste termijn van negen maanden is slechts mogelijk indien objectieve redenen de collectieve beheersorganisatie of, in voorkomend geval, zijn leden ervan weerhouden deze te eerbiedigen. Van dergelijke objectieve redenen is niet gebleken.

5.5 Tussen partijen is niet in geschil dat Videma ten behoeve van belanghebbenden gelden heeft geïncasseerd in 2017. Op basis van artikel 2i, derde lid, van de Wet toezicht diende Videma belanghebbenden derhalve de verschuldigde bedragen over 2017 uiterlijk te betalen voor 1 oktober 2018. Voor zover Videma namens belanghebbenden gelden heeft geïncasseerd over 2018, had zij de verschuldigde bedragen moeten uitkeren uiterlijk voor 1 oktober 2019. Op grond van artikel 2a, vijfde lid, van de Wet toezicht behouden rechthebbenden voorts hun aanspraken op bedragen door exploitatiehandelingen die hebben plaatsgevonden voordat de machtiging is beëindigd. Voor zover Videma in 2019 gelden heeft geïncasseerd namens belanghebbende, zullen de op basis daarvan verschuldigde bedragen uitgekeerd moeten worden uiterlijk voor 1 oktober 2020. In het geval Videma in de betreffende jaren ook bedragen heeft geïnd ten behoeve van belanghebbenden voor niet door hen verleende zogenaamde catch-up rechten ligt het op de weg van Videma om voortvarend en in goed overleg met betrokkenen (belanghebbenden en gebruikers) de gevolgen van deze handelwijze naar aller tevredenheid op te lossen. Het niet (direct) bereiken van overeenstemming op dit punt ontslaat Videma niet van de verplichting om, op grond van de wel in beheer gegeven rechten verkregen bedragen, tot uitkering over te gaan met inachtneming van de van toepassing zijnde wettelijke termijnen en evenmin van de aansprakelijkheid voor de gevolgen van het exploiteren van de betreffende catch-up rechten.

5.6 Op grond van artikel 11.2 van de General Terms dient Videma bij de uitkering van de verschuldigde bedragen, en de eventueel daarover verschuldigde rente, het huidige repartitiereglement Videma betreffende de uitoefening van groepsvertoningsrechten², uit 2017, en de bestaande tussen belanghebbenden en Videma gesloten overeenkomsten toe te passen. Blijkens artikel 9.2 van de General Terms blijven de overeenkomsten na beëindiging effectief voor zover dat nodig is voor het uitkeren van bedragen welke geïncasseerd zijn voorafgaand aan de beëindiging. Dat het huidige repartitiereglement alleen van toepassing is op rechthebbenden die met Videma de nieuwe (aan belanghebbenden in juni 2018 aangeboden) aansluitovereenkomst groepsvertoning hebben gesloten en uitkeringen op basis van daarvoor gesloten aansluitovereenkomsten groepsvertoning uitsluit, volgt het College niet. Een dergelijke bepaling bevat het repartitiereglement niet. Zo'n bepaling of uitleg lijkt ook moeilijk te verenigen met de bestaande overeenkomsten en de daarop van toepassing zijnde algemene voorwaarden.

5.7 Het ontbreken in de GTE-agreement van een regeling terzake van de hoogte van de in te houden beheerskostenvergoeding, staat er niet aan in de weg dat deze kosten in rekening worden gebracht. Het College acht het redelijk dat Videma bij de uitkeringen een beheerskostenvergoeding in rekening brengt ter dekking van de door Videma gemaakte beheerskosten, zoals door Videma is betoogd in haar zienswijze (randnummer 4.19) en dat zij aan belanghebbenden een redelijk voorstel hiertoe doet, waarbij wordt aangesloten bij het algemene beleid inzake verdeling. Dat in artikel 4.1 van het repartitiereglement voor groepsvertoningen is bepaald dat het percentage dat ten behoeve van beheerskosten wordt ingehouden is opgenomen in de aansluitovereenkomst groepsvertoning, terwijl belanghebbenden de aansluitovereenkomst waarin dit percentage is opgenomen niet hebben getekend, staat hier niet aan in de weg. Aansluiten bij het algemene beleid kan ook door aan te sluiten bij het percentage dat ten behoeve van beheerskosten op de uitkeringen van de andere (vergelijkbare) rechthebbenden wordt ingehouden in de betreffende jaren. Bij mogelijke conflicten tussen partijen over het uit te keren bedrag, inclusief het bedrag aan eventueel daarover verschuldigde rente, en/of de hoogte van de, ten behoeve van beheerskosten, toegepaste inhoudingen, is de rechter te Amsterdam exclusief bevoegd, zo volgt uit artikel 12.2 van de General Terms.

Communicatie met licentienemers

6. Nu het voor Videma duidelijk is geworden dat belanghebbenden niet akkoord zijn met de door Videma voorgestelde mandaatuitbreiding en

² <https://www.videma.nl/media/1073/videma-repartitiereglement-groepsvertoning-2017.pdf>

Videma als gevolg hiervan de in 2001 gesloten aansluitovereenkomsten met belanghebbenden heeft opgezegd, ligt het op haar weg om licentienemers op korte termijn van deze omstandigheden en ontwikkelingen op de hoogte te brengen. Videma zal in ieder geval aan de licentienemers moeten meedelen dat met ingang van 1 januari 2020 belanghebbenden niet langer aangesloten zijn.

Advies Videma

Op basis van het bovenstaande constateert het College dat Videma artikel 2i, derde lid, van de Wet toezicht heeft overtreden. Het College adviseert Videma op basis van artikel 6, eerste lid, van de Wet toezicht om alsnog, op basis van de incasso in 2017, binnen een termijn van zes weken de verschuldigde bedragen aan belanghebbenden uit te betalen met toepassing van het geldende repartitiereglement (2017) en de tussen partijen gesloten overeenkomsten en daarbij hetgeen is overwogen in 5.7 in acht te nemen. Het College adviseert Videma op dezelfde wijze te repareren, voor zover zij ten behoeve van belanghebbenden over 2018 heeft geïncasseerd. Ten aanzien van het uitkeren van in 2019 geïncasseerde bedragen is (nog) geen sprake van een overtreding. Het College adviseert wel na afloop van het boekjaar zo snel mogelijk tot uitkering over te gaan. Het College adviseert Videma voorts uitvoering te geven aan hetgeen is overwogen in 5.5. en binnen drie weken in overleg te treden, in het geval Videma in de betreffende jaren ook bedragen heeft geïnd ten behoeve van belanghebbenden voor niet door hen verleende zogenaamde catch-up rechten.

Het College adviseert Videma tevens licentienemers tijdig, dat wil zeggen voor 1 januari 2020, op de hoogte te brengen dat belanghebbenden vanaf 1 januari 2020 niet langer zijn aangesloten bij Videma.

Hoogachtend,

Drs. A.J. Koppejan
Voorzitter CvTA

